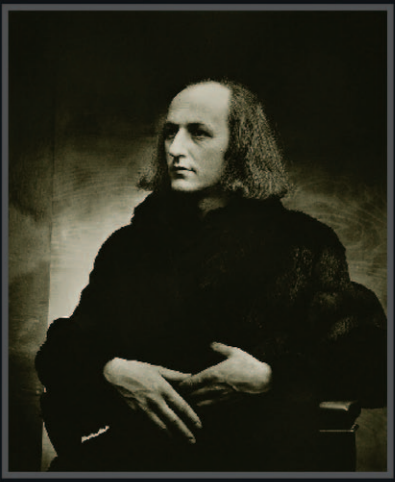

≈básně≈ sebrané

HOST

J·H·KRCHOVSKÝ

≈BÁSNĚ≈ SEBRANÉ

BRNO 2011

© J. H. Krchovský, 2010
Photo © Ivan Pinkava, 2010
© Host – vydavatelství, s. r. o., 2010, 2011 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-7294-472-9
(Druhé, elektronické vydání. Formát PDF)
ISBN 978-80-7294-473-6
(Třetí, elektronické vydání. Formát ePub)
ISBN 978-80-7294-474-3
(Čtvrté, elektronické vydání. Formát PDF pro čtečky)
ISBN 978-80-7294-475-0
(Páté, elektronické vydání. Formát MobiPocket)

NOCI, PO NICHŽ NEPŘICHÁZÍ RÁNO

Výbor z básnických sbírek z let 1978–1991

I /

Básně vybrané ze sbírek

PROCHÁZKA URNOVÝM HÁJEM (1978–1979)

NEKLID (1980)

BESTIÁLNÍ NĚHA (1981–1982)

Přistavil jsem si zrcadlo
od té doby se nenávidím
včera mě ale napadlo
že se v něm stejně neuvidím...
rozplynul jsem se děsem
nad tím, že vůbec nejsem
vůbec si nezávidím...

PROCHÁZKA URNOVÝM HÁJEM

Na stropě hořčice a v ní je buřt
zmítám se v šílenství na podlaze
a je mi blaze, tolik blaze
že už snad nemůže ani být hůř

PROCHÁZKA URNOVÝM HÁJEM

Má duše je perpetuum mobile
žije a umírá krmena ničím
dokonale se zničím
rozkrájím se na motorové pile

Dneska je Štědrý den
postavil jsem si betlémské jesle
usínám, jde na mne sen
usínám, houpu se v elektrickém křesle

PROCHÁZKA URNOVÝM HÁJEM

Pokojem obcházej postavy
celé davy
kývám jim rukou a šeptám pozdravy...
pokojem obcházej postavy
tiše, jak se sluší...
postavy bez rukou, bez nohou
postavy bez těla, bez hlavy
jenom s duší
jenom s duší...

PROCHÁZKA URNOVÝM HÁJEM

Někdy na tebe myslím
když v podzimních ránech
plazím se vlhkým listím
po hrobkách na Olšanech

Občas tě i potkám
když se tvůj obraz nerozdvojí
směješ se mrtvým fotkám
všem, jenom ne té mojí

Jednou ti vyznám lásku
a budeš-li mít zájem
pozvu tě na procházku
urnovým hájem

Zatím mne však drtí
skutečnost tíživá
že ač nejsi po smrti
tak přesto nejsi živá!

PROCHÁZKA URNOVÝM HÁJEM

Mám svou nohu mezi dveřmi
do místnosti nekonečné
z ní na sebe křičím: Věř mi
– je to marné a zbytečné!

Z jedné strany dovnitř cpu se
a z druhé si bráním vstupu
v ostrých zpětných zubech v puse
držím konec svého trupu

PROCHÁZKA URNOVÝM HÁJEM

Netřeba hledat v pultech biblioték
a rukou v prázdnu šmátrat
když poznání je blízko na dotek
když reálný je návrat

Netřeba šplhat vzhůru
na výsostná území
stačí jen ožírat kůru
zde dole, při zemi

Čtyři světové strany?
ne, je jich mnohem více
snad leda čtyři stěny
zlomené svitem svíce

Čtyři prázdné stěny
a na nich tentýž obraz
šepot, vzlyky a steny
skok, pád a znovu odraz

Pod bílou zdí
tmou zaštěkali psi...
přichází všední
temný výjev z apokalypsy:

Za chvíli ozvěny
všech kroků odezní...
o úzkost opřeny
postavy obcházej
na cestě podél zdí
– křik rodící stařeny
ozývá se z parku
a synek tmy
debilní měsíc
uléhá do kočárku...
vytí psů vychází zespod
a ohlašuje dobu:
čas zavírání hospod
a otvírání hrobů...

NEKLID

Na samém konci
temné chodby
v tunelu pod městem
kde jsem nikdy nebyl
za dlouhou řadou
vytlučených světel
zmítán průvanem
a zimnicí
potmě a poslepu
narazil jsem na zeď
z betonu a ze střepů
– na hluboký a ztvrdlý
otisk své tváře...
na opačném konci
zaslechl jsem s ozvěnou
vzdálený nářek
a já zjistil
že nejsem tady
ale za stěnou
že nejsem odlitkem
ale formou

že nejsem uvnitř
ale vně
– jsem zazděnou
zatvrdlou šlápotou
hlubokým otiskem mě...

NEKLID

S pronikavým zvukem
kdosi přejel nožem
po hrdle sklenice
a můry, naoko mrtvé
náhle spadaly na zem
jako by se blížil netopýr...
bojím se světel
studených světel
výbojkových zářivek...
přál bych si být netopýrem
umět tak zpívat
pronikavým ultrazvukem
aby zářivky
strachem praskaly
a padaly na zem
ve strachu, že se blížím já...
přál bych si být velikým
černým, skleněným netopýrem...

NEKLID

Má bestiální něho
chtěl jsem se zavřít
s tebou
do domu srdce mého
kde se sny o snech
ve spánku zdají...
zavřít se do něj
než strhnout ho dají...
do prázdných oken
jsem příliš zamilován
obehnán drátem
a skrz naskrz
podminován

BESTIÁLNÍ NĚHA

Napíchnutý k ňáké holi
hlídám se a zaháním
visím tu jak strašák v poli
zaháním se máváním

Má pravá i levá ruka
vlaje blbě ve větru
jsem jak divná boží muka
navlečená do svetru

Z TEXTŮ DO SBÍREK NEZAŘAZENÝCH

Ach to jaro!
strašná vůně
s nekonečným smradem...
– tahá mi to plíce z pusy
omotává větví
drtí mne to, dáví, dusí
a přetíná ve dví...
ta hrůza a nostalgie
po předsmutku polapení!
jak když kanec v listí ryje
strkám rypák do lupení
– duše vyje, štěká, stůně...
ach ten smrad a jeho vůně
nekonečno brání nasát...
ozývá se ze mě řvaní
jak z porodny prasat

BESTIÁLNÍ NĚHA

Narážeje do lidí
jdu liduprázdnou ulicí
a nikdo mne v ní nevidí
– mám zatemněnou palici

Nezářím a nemám světlo
jen mé oči trochu žhnou
ňáké zvíře si mne spletlo
s vymlácenou lucernou

Vydávám dnes jenom skřeky
mluvit už mě uráží
jdu se na most napít z řeky
žízeň mám, i závaží...

BESTIÁLNÍ NĚHA

Jsem býk a natírám se na červeno
dráždím tak zrcadlo
a ono dráždí mne
máme jenom stejné jméno
– navzájem se vraždíme...
se sklopenou hlavou
nabíháme proti mně
ničí nás, že nezjistíme
kdo je uvnitř, a kdo vně...
v opuštěné spalovně
v zrcadlové síni
triumfálně křičím
na zasklenou svini
že já, já jsem býk
a já tě zničím!
a rozbíhám se proti stěně
směrem hlavou na hřebík

BESTIÁLNÍ NĚHA

Lidé, rozsviťte všechna světla
ať vaše tváře zazáří!
lidé, vy lidé krásní
andělé pražští
vám patří moje pozdravy!
– Kušuj a zhasni
jinak tě praštím
a nebo kopnu do hlavy!

BESTIÁLNÍ NĚHA

Chčiju klidně dolů z oken
– jsem přec pánem svýho domu!
přesto skrytě šilhám okem
copak dole říkaj tomu

Nic neříkaj, nic nevidí
jenom sedí v podřepu
klopí oči, snad se stydí
že mi serou do sklepů

BESTIÁLNÍ NĚHA

Otázka vráskama
čelo mi brázdí:
jsem tady, nebo tam
nebo zde za zdí?
...není mi pomoci
není mi rady
dál křičím do noci:
Kde jsem, jsem tady?
jsem tady, nebo tam
nebo tam za zdí?
do slov se zamotám:
jsem uzel, – z obou stran
buším si na stěny...
nejsem zde ani tam
– jsem do zdi zazděný!

BESTIÁLNÍ NĚHA

Chci-li zmizet beze stopy
nebudu se v řece topit
– uložím svou kůži línou
na dno vany s kyselinou

Zatímco si chystám lázeň
přemýšlím a krotím bázeň:
– jak, až budu rozežraný
vytáhnu pak zátku z vany?

Pomohu si mechanikou!
– spojím drátem zátku s klikou
a jak někdo chytne kliku
pohřbí mě i bez hrobníků

Jsem si jist, že každopádně
zůstane má duše na dně...
já vyteču stokou z vany
duše usne do nirvány

Hovno nelze umýt mejdlem...
to, co není, zničit nejde
jen to nic, co trápí hlavy
kanálem se neodplaví...

Dnes mne nemá už co bolet
jsem schopen žít klidně sto let
a třeba i o den déle
je mi všechno u prdele!

Všechno! Všechno? – Všechno zas ne
tvá svíce až jednou zhasne
tma vyteče z kalamáře
na tvou bledou stěnu tváře...

...a to bude konec světla!
kdyby tma tvůj obraz smetla
tak buď sebe, či tvůj stín
zpátky na zeď pověsím...

BESTIÁLNÍ NĚHA

Necítím se ve své kůži
ve své kůži bezpečně...
chci si s tebou trochu užít
buď tak hodná, vysvleč mě

Stáhni mi tu kůži s těla
jako svetr přes hlavu
vysvleč mě, a kdybys chtěla
projdeme se ke splavu...

BESTIÁLNÍ NĚHA

Dnes mě čeká tolik práce!
– vypít vše, co přinesou
a nutit se do legrace
s asynchronní grimasou

Do mrazáku sáhnu pro led
až se vrátím domů v noci
– celej ksicht mě bude bolet
od smíchu a od bezmoci...

BESTIÁLNÍ NĚHA

Děsím se krůpějí, jež zbydou ve sněhu
bojím se přemýšlet – krvácet na sníh
zítra zas rozmotám při trpkém úsměvu
obvazy s otiskem mých dnešních básní

Zítra, než rozmočím ztvrdlý chléb v kafáči
musím se ujistit o dnešní noci
co bylo, přečtu si ze skvrny na fáči
– z bolesti zůstane jen temný pocit

Tak jak čtou ze sazby pozpátku sazeči
já denně převracím otisk své rány
básně jsou v podivném, neznámém nářečí
– dá se jim rozumět jen když jsou psány...

BESTIÁLNÍ NĚHA

Spím a sny mám samé hnusné...
proč, když vedle sebe usnem
proč se nezdáš v mých snech ty?
denně křičím ze sna: Pojď sem!
přesto vstávám sám a zpocen
s vlastní kůží za nehty

BESTIÁLNÍ NĚHA

Podivná oblaka letí mi nad hlavou
od rána do noci všude je šero
proč i mé myšlenky po bouři odplavou?
plují a unikaj, a tím mě serou

Namísto svodidla, které mne uzemní
jsem jenom krajinou, kde dojde k bouři...
mám oči dokořán – v hlavě, však pouze v ní
– zvenčí to vypadá, jak když je mhouřím

Vidím, co nevidím: šedivé chuchvalce
děsivé záblesky štěpících blesků
svou duši – krajinu, pustinu po válce
z níž vítěz odjíždí na chromém mezku

Odjíždím vítězně k temnému obzoru
zatímco na poli předstírám smrt...
...červenou temperou brodím se v lavóru
houpacím koníkem duní můj prd

BESTIÁLNÍ NĚHA

Sedím proti otevřenému oknu
zády ke dveřím
sedím strnule a bez hnutí
jen v průvanu mi vlasy vlají
sedím a čekám...
– musí přijít!
každou chvíli musí přijít
každou chvíli musí někdo přijít
a zezadu mi rozetnout lebku!

BESTIÁLNÍ NĚHA

Nechtě jsem si polil kafem
koncept se svým epitafem
zapomněl jsem jeho znění
a text už je k nepřečtení

Co teď vzkážu příštím lidem
(pokud někdo živý zbyde)?!
že jsem zde žil v sedmém nebi?
vůbec nikdy jsem tu nebyl!

Něco vzkázat? – Co a komu?!
ty pitomče, směj se tomu!
u konce až budeš s dechem
skončí s tebou život všechen!

BESTIÁLNÍ NĚHA